

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 141/11
v Luxemburgu 21. decembra 2011

Rozsudok v spojených veciach C-424/10,
Tomasz Ziólkowski/Land Berlin, a C-425/10, Barbara Szeja a i./Land Berlin

Jedine na základe pobytov vyhovujúcich podmienkam, ktoré stanovuje právo Únie, môže byť udelené právo na trvalý pobyt

Obdobia pobytu štátneho príslušníka tretieho štátu pred pristúpením tohto štátu k Únii sa musia započítať do obdobia minimálne piatich rokov, pokiaľ boli tieto obdobia dosiahnuté v súlade s podmienkami stanovenými právom Únie

T. Ziólkowski a B. Szeja, poľskí štátni príslušníci, pricestovali do Nemecka pred pristúpením Poľska k Únii – B. Szeja v roku 1988 a T. Ziólkowski v roku 1989 – a bolo im udelené právo na pobyt z humanitárnych dôvodov, ktorého platnosť bola v súlade s nemeckým právom pravidelne predlžovaná. V roku 2005, po pristúpení Poľska k Únii, podali žiadosti o udelenie práva na trvalý pobyt v Nemecku v súlade so smernicou o voľnom pohybe osôb¹, ktoré boli zamietnuté z dôvodu, že boli nezamestnaní a neboli schopní preukázať, že disponujú dostatočnými vlastnými prostriedkami. Toto zamietnutie zo strany nemeckých orgánov napadli na príslušných vnútroštátnych súdoch.

Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), ktorý rozhoduje o spore, sa Súdnemu dvoru v podstate pýta, či sa obdobia pobytu, ktoré boli na území hostiteľského členského štátu dosiahnuté výlučne v súlade s vnútroštátnym právom, môžu považovať za obdobia legálneho pobytu v zmysle práva Únie. Okrem toho bola Súdnemu dvoru predložená otázka, či sa na účely získania práva na trvalý pobyt majú do obdobia pobytu počas piatich rokov započítať obdobia pobytu príslušníka tretieho štátu pred pristúpením tohto štátu k Únii.

Súdny dvor v prvom rade poskytuje výklad pojmu „legálny pobyt“, ktorý sa nachádza v smernici. Konštatuje, že táto smernica nespresňuje spôsob, akým treba chápať výraz „ktorí sa legálne zdržiavali“ na území hostiteľského členského štátu. Táto smernica tiež neodkazuje ani na vnútroštátne právne poriadky. Z toho vyplýva, že tento výraz sa má považovať za výraz označujúci samostatný pojem práva Únie, ktorý sa má vykladať jednotne vo všetkých členských štátoch.

Súdny dvor v tejto súvislosti uvádza, že význam a rozsah pojmov, pre ktoré právo Únie neposkytuje nijakú definíciu, sa má stanoviť najmä so zreteľom na súvislosti, v ktorých sa používajú, a ciele sledované právnou úpravou, v ktorej sa nachádzajú.

Súdny dvor pripomína, že účelom smernice je najmä podporiť výkon práva na voľný pohyb a pobyt európskych občanov s výhradou obmedzení stanovených právom Únie. V tejto súvislosti smernica stanovuje podmienky, pri ktorých splnení sa môžu občania Únie a ich rodinní príslušníci voľne pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ako aj podmienky, ktoré musia splniť na to, aby získali právo na trvalý pobyt. Navyše cieľom smernice je prekonať sektorový a roztrieštený prístup uvedeného práva na pobyt.

Pokiaľ ide o jej všeobecný kontext, smernica zavádza trojstupňový systém, pričom základom každého stupňa je obdobie pobytu na území hostiteľského členského štátu a posledný stupeň zodpovedá právu na trvalý pobyt, ktoré bolo po prvýkrát zavedené smernicou. Tento systém v podstate preberá etapy a podmienky stanovené v nástrojoch práva Únie a v judikatúre z obdobia

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

pred prijatím smernice. Smernica tak v prvom rade stanovuje, že občan Únie má bez toho, aby boli splnené ďalšie osobitné podmienky, právo zdržiavať sa na území hostiteľského členského štátu počas obdobia do troch mesiacov, pokiaľ je držiteľom platného preukazu totožnosti alebo pasu. Získanie práva na pobyt počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace ďalej podlieha splneniu určitých podmienok. Občan Únie na to, aby mu bolo udelené toto právo, musí byť pracovníkom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou v hostiteľskom členskom štáte, alebo musí mať dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci tohto členského štátu, a musí mať komplexné krytie nemocenského poistenia v tomto štáte.² Napokon smernica zavádza právo na trvalý pobyt v prospech občanov Únie, ktorí sa na území hostiteľského členského štátu legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov.³

Čo sa týka osobitného kontextu smernice, jej viaceré ustanovenia podriaďujú pobyt pred získaním práva na trvalý pobyt splneniu podmienok v súlade s požiadavkami smernice.

Vzhľadom na tieto ciele, ako aj jej všeobecný a osobitný kontext, sa Súdny dvor domnieva, že pojem „legálny pobyt“, na základe ktorého je možné získať právo na trvalý pobyt, sa má vykladať ako pobyt, ktorý je v súlade s podmienkami uvedenými v tejto smernici (a to, aby bol pracovníkom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou v hostiteľskom členskom štáte alebo mal dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov a aby mal nemocenské poistenie). Pobyt, ktorý je v súlade s právom členského štátu, ale nespĺňa tieto podmienky, preto nemožno považovať za „legálny“ pobyt v zmysle smernice o trvalom pobyte.

Súdny dvor tak dospel k záveru, že tento posledný pojem sa má vykladať v tom zmysle, že **občana Únie, ktorý splnil podmienku pobytu na území hostiteľského členského štátu počas viac ako päť rokov výlučne na základe vnútroštátneho práva, nemožno považovať za občana, ktorý získal právo na trvalý pobyt, pokiaľ počas tohto pobytu nespĺnil podmienky uvedené v smernici.**

V druhom rade Súdny dvor skúma **otázku, či sa obdobia pobytu občana tretieho štátu na území členského štátu pred prístupím tohto tretieho štátu k Únii majú zohľadniť na účely získania trvalého pobytu.**

Súdny dvor zdôrazňuje, že akt o prístupí nového členského štátu je v podstate založený na všeobecnej zásade okamžitého a úplného uplatnenia ustanovení práva Únie na tento štát a výnimky sú povolené len v prípade, že ich výslovne stanovujú prechodné ustanovenia.

Konkrétne pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa občianstva Únie, Súdny dvor už rozhodol, že tieto ustanovenia sú uplatniteľné, hneď ako nadobudli platnosť, a musia byť uplatniteľné na súčasné následky situácií, ktoré nastali skôr.

V tomto prípade Súdny dvor konštatuje, že v akte o prístupí neexistuje žiadne prechodné ustanovenie týkajúce sa uplatnenia ustanovení o voľnom pohybe osôb v prípade Poľskej republiky, okrem niektorých pravidiel týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov a slobodného poskytovania služieb.

Občania Únie sa preto môžu odvolávať na ustanovenia týkajúce sa trvalého pobytu, ktoré sa môžu uplatňovať na súčasné a budúce následky situácií, ktoré nastali pred prístupím Poľska k Únii.

Súdny dvor dospel k záveru, že **na účely získania práva na trvalý pobyt sa musia zohľadniť obdobia pobytu štátneho príslušníka tretieho štátu na území členského štátu pred prístupím tohto tretieho štátu k Únii, pokiaľ neexistujú osobitné ustanovenia v akte o prístupí a pokiaľ boli tieto obdobia dosiahnuté v súlade s podmienkami smernice.**

² Článok 7 ods. 1 smernice 2004/38/ES.

³ Článok 16 ods. 1 smernice 2004/38/ES.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106